

Genesis

cayn qui erat a dño maledictus: hebrei aliter exponit
 pñm ad obediētia ad pcedēte dicitur q lamēch se-
 cit puenit viros suos corā adā qui erat paf z iuder
 eoz: eo q nolebāt sibi reddere debiti: z cū adam eas
 increpasset z cogere vellet ad redditiōez debiti: dixe-
 runt ei: Castiga
 dus temeripm:
 qz ias a multis
 annis segraga-
 sti re ab euayro
 re tua q̄tus ad
 tōzū: et tūc co-
 gnouit eūz vro
 rem suā ne erē.

Vocauitq; nomē eius seth
 dicens: Posuit mihi dñs
 mē aliud p abel quē occidit

em dicit q cayn obtulit de fructibus terre munera dño: s
 ex p̄uidentia abel seu eius diligentia intelligit impro-
 uidentia cayn: similiter z eius negligentia. ait em: Abel quoq;
 obtulit de primogenitis gregis sui: z de adipib⁹ eoz. s. q;
 pars q elegit de pecorib⁹ potiora: z de ptub⁹ pecoz melio-
 ra: qd cayn mini-
 me fecit. An Aug.
 de qd. no. z ve. f. c. h.
 Abel d placidus po-
 tiora elegit que do-
 offerret: Cayn vō
 velut rustic⁹ negli-
 gens z improuid⁹
 nulla fecit electio-

cayn. Sed z seth natus est
 fili⁹ quē vocauit enos. Iste
 cepit inuocare nomen dñi.

nem: vt p hoc intelligat minus deuotus.
 In eodē ca. iij. vbi dicit in postilla: Quid autē dixerit
 nō expūit in hebraico textu zc.

Additio quarta.
 Notanda est hec glosa seu trāslatio chaldæica ipi⁹
 Jonathæ: que apud hebreos q̄i tante auctorita-
 tis est sicut text⁹ in qua in hoc loco sic habetur: Di-
 xit cayn ad abel fratrem suū: nō est iusticia: neq; iudex: neq;
 seculū aliud: nec remuneratio iustis: neq; punitio impis:
 z cū abel hec oia renūisset: cōsurrexit cayn zc. Ex quibus
 patet q abel p̄m⁹ martyr fuit: sicut z p̄m⁹ sacerdos: et
 dñs virgo. vñ Aug. de mirabilib⁹ sacre scripture: triplex
 iusticia fuit in abel. Prima fuit qz etiā munera deo placita
 vt sacerdos obtulit pro sapiētia generis in seculo nō de-
 reliquit: et martyri coronā sanguis effusione p̄neruit
 merito igit⁹ huic dñs Iesus p̄m̄atū iusticie boni com-
 munita inquit⁹. A sanguine abel iusti vsq; ad sanguines
 Zacharie. hec Aug⁹.

In eodē ca. iij. vbi dicit in postilla: Propter qd alit
 exponit hebrei.

Additio quinta.
 Expositio vltima q̄ videt approbati a postilla-
 toze e ipi⁹ Rabi Sa. z est valde incōsona s̄e. z s̄
 qz dicere q cū dicit: Omnis qui occidit cayn. est
 ibi finis sententię et q̄ subintelligat grauitate puniendus
 et subiect⁹ modus punitiōis totū hoc inuanum fundat
 et cōtra litterā que statim expūit grauitate punitiōis
 illius qui cayn occidit: sequit em̄ mediate: Septupli⁹
 punit⁹. z usq; veritas hebraica in hoc loco nihil signifi-
 cat nisi septupli⁹: put trāslatio nostra habet. idēz em̄ vo-
 cabuli ponit s̄ z in ps. vbi dicit: Probatū terre purgatiū
 septupli⁹. Et s̄ ca. iij. ca. cum dicit: Et lux solis erit septē-
 pliat⁹: sic in alijs cōsimilibus. vñ ab alijs expositōri-
 bus hebreoz et magis auctenticis alio mō expūit hec
 littera ab hoc loco vbi dicit: Maior est iniquitas mea zc.
 Ad qd sciēdū q̄ inia diuina d cayn a deo lata fuit q̄
 inia lata p̄tra adā in tribus. Primo qz deus nō maledi-
 cit adam sed terrā: vnde dicit: Maledicta terra in opere
 tuo. in sententiā vō cōtra cayn lata cayn fuit a deo ex p̄se
 maledictus. vñ ibidem dicit: Nūc ergo maledictus eris
 sup terrā. Secūdo qz in sententiā adē nō cōtinetur q̄ ter-
 ra nō daret ei fructus: sed q̄ fructus haberet in labore q̄ ter-
 ra suoz vultus. dicit em̄ in laboribus comedes: et in sudo-
 re vult⁹: tui vesceri pane zc. s̄ circa cayn grauit⁹ dicit q̄ ter-
 ra nullos fruct⁹ daret sibi. vñ cū dicit: Nō opus fueris
 terrā nō dabit fruct⁹ suos. z cōtra qd de fructibus assignatus
 locus sibi cōnaturalis ad habitandum. s̄z in loco in quo
 fuit creatus seu format⁹: dicit em̄ ibi. Distit eum domi-
 nus deus de paradiso: vt operaret terrā de qua sumptus
 est. Ad cayn vō dicit: Vagus z profugus eris in terra.
 qua quidem dei sententiā a cayn audita desperas de venia
 dicit: Maior est iniquitas mea q̄ vt venia merear. peti-
 uit tñ q̄ nō puniret vltra hoc qd in sententiā cōtinebat.
 s̄z pena occasiōis: que non cōtinetur in sententiā p̄dicta
 vt p̄z ex s̄ra. ad qd dicebat: Ecco eicies me a facie t̄re z
 a facie tua abscōdar zc. h̄e dicere: tu nō cōdenasti me mor-
 ti occasiōis: tamē ex tua sententiā hoc sequit⁹: qz ex hoc
 q̄ phas me vt lim vagus z profugus sup terrā nō potero
 h̄e refugū in aliquo loco munito: z sic nō possis facere

plo sui impediret multiplicatio generis humani. Et
 autē cōtra hāc expositionē obicit non est verisimile
 q̄ in centū. xxx. annis quib⁹ tñ vitit adā ante genera-
 tiōē seth s̄m hebreos generatio descendens p cayn. p-
 cessisset vsq; ad septimā generationē. cū homines tunc
 centū annoz z aliqñ plus incipiebāt generare: vt di-
 cēt s̄e. ca. filij autem lamēch erāt iam in septimā gene-
 ratiōē ab adā: vt supra dictum est: z ideo nō videt lamēch
 z eius viros ad huc esse tpe generationis seth.
 Dicendū q̄ filij seth erāt cōtinētes z religiosi: id t̄d
 de incipiebāt generare: s̄ filij cayn mali erāt z luturi-
 osi: ideo festinabāt accipere viros. p̄ter qd in tanto tpe
 vel minor potuit esse t̄d p̄cessū vsq; ad septimā genera-
 tiōē tpe lamēch et viroz eius. p̄. Quocūq; no-
 mē eius seth. qui interpretat postillat⁹: p̄ter qd sequit⁹:
 q̄. Posuit mihi dñs. Qui fuit iust⁹: z vt sic ex isto iusto
 nascat⁹ christus. Seth z seth zc. Ipe em̄ instru-
 ctus a patre iusto tantū p̄cat in cultu diuino q̄ adin-
 uenit queda verba deuota ad dep̄candum. Littera he-
 braica sic habet: T̄c incipit inuocari nomen dñi va-
 cat. qd exponit hebrei de idolatria: qz vt dicit tñ in ce-
 perit homines attribuere nomē dñi creaturis: vt soli z
 lune z idolis: nō tamē ab isto enos q̄ iustus fuit z deo
 eius: sed a filijs cayn sibi cōp̄tans: sicut supra dictum
 est de abel et tubal.

In cap. iij. vbi dicit in postilla: Dicunt aliqui q̄ sic
 sit nominatus ab euentu zc. **A**dditio prima.
 Hec cū scribit in hebraico cū littera. a. signifi-
 cat lucrus: p̄ter sed q̄ scribitur cū. b. l. q̄ dicit
 abel nō significat lucrus sed vanitate em̄: p̄out in s̄m.
 ecclesiastes dicit: Vanitas vanitatu. est ibi abel sicut
 hic. Et ratio hui⁹ nominatiōis pot sumi ex hoc: quia de
 abel nō remansit aliqua posteritas. z sic quo ad mun-
 dū sensibile videbat esse inuanū cōditus. put ioseph⁹
 declarat licz quo ad deū remansit quasi in vita imor-
 tali cū christus docet euz iustū. Math. xxiij. A sanguine
 abel iusti. Cayn autē s̄m. Hetero. z hebraica veritates
 acquiritio seu possessio interpretat eo q̄ ipi cayn posse-
 ritas successit in hoc mūdo sensibilib⁹. licz vaga z pro-
 fugā: vñ he due denotiōes nō vere seu v̄e sed mū-
 dane sunt. vnde Aug. in. xv. de ciui. dei. Maior. s. cayn
 natus est filius hui⁹: seculi: posterior autē p̄grinus in
 seculo z p̄tines ad ciuitatē dei.

In eodē cap. iij. vbi dicit in postilla: Fuit autem
 abel pastor ouium.

Additio secūda
 Distinctio officioz h̄mōi frat̄i s̄m bonitatem
 z maliciā potest cōsiderari. ex hoc em̄ q̄ sciebat
 abel iuste deū maledixisse terrā p̄ter peccatum
 adē. vñ supra s̄m. in. ca. Maledicta terra in opere tuo
 zc. Ad hoc sepaui se a terrē cultura tanq; a remale-
 dicta a deo: z qz in illa sententiā adē non fuerit peccata
 maledicta: ideo elegit sibi officiu⁹ pastoris: cayn vō ele-
 git sibi agriculturā quasi nō curas de sententiā diuina
 p̄dicta: qd ad cōtempnū reputat.

In eo. ca. iij. vbi dicit in postilla. De fructib⁹ terre. s.
 de pecoribus zc. **A**dditio tertia.
 In habet ex s̄ra q̄ cayn obtulisset de pecorib⁹: z
 de fructib⁹ fructib⁹: vt postillatoz ait. simpliciat